HATÁROZATOK

A TANÁCS (EU) 2017/2350 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2016. augusztus 9.)

a túlzott hiány kezelését célzó eredményes intézkedések elmulasztása miatt Portugália által fizetendő pénzbírság kiszabásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési felügyelet euróövezetbeli eredményes érvényesítéséről szóló, 2011. november 16-i 1173/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 6. cikkére,

mivel:

(1) A Tanács 2016. július 12-én a Szerződés 126. cikkének (8) bekezdésével összhangban elfogadott határozatában megállapította, hogy a Szerződés 126. cikkének (7) bekezdése értelmében 2013. június 21-én kiadott tanácsi ajánlás nyomán Portugália nem tett eredményes intézkedéseket a túlzott hiány kezelése érdekében.

(2) Miután a Tanács 2016. július 12-i határozatában megállapította, hogy Portugália nem tett eredményes intézkedéseket a túlzott hiány kiigazítása érdekében, a Bizottságnak pénzbírság kiszabására irányuló javaslatot kell a Tanács elé terjesztenie.

(3) A Portugália által fizetendő pénzbírság mértéke elviekben az előző évi portugál GDP 0,2 %-ának felel meg, ám ez az összeg kivételes gazdasági körülmények miatt vagy az érintett tagállam indokolással ellátott kérelme nyomán csökkenthető vagy azt akár törölni is lehet.

(4) Portugália 2015. évi GDP-je 179,37 milliárd EUR voltés ennek 0,2 %-a 358 738 200 EUR-t tesz ki.

(5) Az 1173/2011/EU rendelet 2. cikkének 3. pontja szerint a „kivételes gazdasági körülmények” olyan körülmények, amelyek között a referenciaértéket túllépő államháztartási hiány kivételesnek tekinthető a Szerződés 126. cikke (2) bekezdése a) pontjának második francia bekezdése értelmében és az 1467/97/EK tanácsi rendeletben ([2]) meghatározottak alapján. Ez utóbbi rendelet szerint kivételesnek kell tekinteni a költségvetési hiány referenciaértékének túllépését, ha az i. az érintett tagállam által nem befolyásolható olyan rendkívüli esemény következménye, amely jelentős hatást gyakorol az államháztartás helyzetére, vagy ii. súlyos gazdasági visszaesésnek – vagyis a GDP volumene negatív éves növekedési ütemének, vagy a GDP volumenének a potenciális növekedéshez képest nagyon alacsony éves növekedési ütemével jellemezhető, hosszabban tartó időszak alatt felhalmozódott kibocsátási veszteségnek – az eredménye.

(6) Portugália tekintetében a fenti feltételek alkalmazása az alábbi következtetésekhez vezet:

— Annak ellenére, hogy Portugália éves GDP-növekedése a vártnál gyorsabban csökkent 2011-ben és 2012-ben, a gazdaság 2013 tavasza óta mérsékelt fellendülésnek indult. A munkanélküliség is jelentős mértékben nőtt 2013-ig, de 2014-ben, a portugál gazdaság fellendülésének kezdetével ismét csökkenő pályára állt. A GDP növekedése 2014-től kezdődően jóval meghaladta a potenciális kibocsátásnövekedést, és ez a tendencia várhatóan 2016-ban is folytatódni fog. A Bizottság 2016. tavaszi előrejelzése szerint a GDP továbbra is bővülni fog: 2016-ban 1,5 %-kal, 2017-ben pedig 1,7 %-kal. Következésképpen a 2013. június 21-i tanácsi ajánlásban vizsgált, 2013–2015 közötti időszakban nem történt súlyos gazdasági visszaesés.

— Emellett a kormány által nem befolyásolható, az államháztartásra jelentős hatást gyakorló rendkívüli esemény sem következett be 2013 és 2015 között.

(7) Ebből adódóan nem állnak fenn olyan kivételes gazdasági körülmények, amelyek indokolnák a pénzbírság összegének csökkentését.

([1]) HL L 306., 2011.11.23., 1. o.

([2]) A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

(8) 2016. július 18-án Portugália indokolással ellátott kérelmet nyújtott be annak érdekében, hogy a Bizottság tegyen javaslatot a Tanácsnak a pénzbírság összegének nullára csökkentésére. Portugália az alábbi indokokkal támasztotta alá kérelmét:

Portugália emlékeztet a költségvetési konszolidációra irányuló jelentős erőfeszítésekre, valamint a legutóbbi gazdasági kiigazítási program keretében végrehajtott strukturális reformokra. Újból megerősíti határozott elkötelezettségét a túlzott hiány 2016-ban történő megszüntetése iránt, beleértve arra vonatkozó kötelezettségvállalását is, hogy szükség esetén intézkedéseket fogad el a költségvetési eltérések korrekciójára, valamint hogy költségvetési kiigazítást hajt végre 2017-ben, összhangban a Tanács által 2016. július 12-én elfogadott országspecifikus költségvetési ajánlással. Portugália úgy véli, hogy a szankciók alkalmazása hátrányosan befolyásolná a túlzott hiány kiigazítására irányuló költségvetési célok elérését ebben az évben. Rámutat továbbá gazdaságpolitikai kötelezettségvállalásaira, elsősorban a pénzügyi rendszer stabilizálására irányuló, valamint a 2016. évi nemzeti reformprogramban bemutatott intézkedésekre. Végezetül Portugália úgy véli, hogy a jelenlegi európai és nemzetközi környezetben bármilyen szankció indokolatlannak minősül, különös tekintettel az Egyesült Királyság uniós tagságával kapcsolatban tartott népszavazás eredménye nyomán kialakult nagyfokú bizonytalanságra.

(9) Mindezen érvek értékelése az alábbi megállapításokhoz vezet.

(10) Bár Portugália nem tett a Tanács 2013. június 21-i ajánlásának megfelelő, hatékony intézkedéseket a túlzott hiány kiigazítására, a 2010–2014 közötti időszakban végrehajtott költségvetési kiigazítás összességében véve igen jelentős volt. Az államháztartási hiány egyszeri intézkedések nélkül számított, a GDP több mint 5 %-ával való csökkenését a strukturális egyenleg több mint 6 %-os javulása váltotta ki. Mindazonáltal ez a lendület a gazdasági program lezárását követően megtorpant, amint erre a Tanács 2016. július 12-i határozata is rámutatott. A költségvetési kiigazítást a szilárdabb gazdasági fellendülést előkészítő strukturális reformok átfogó csomagja kísérte a 2014 júniusában sikeresen lezárt kiigazítási program keretében. Továbbra is fontos kihívásokkal kell számolni, mivel a magán- és közszektor magas eladósodottsága változatlanul terhet jelent a gazdaság számára, és a még mindig magas munkanélküliség is akadályozza a gazdasági kiigazítást.

(11) A portugál hatóságok arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy 2016-ban megszüntetik a túlzott hiányt, majd 2017-ben eleget tesznek az országspecifikus költségvetési ajánlásnak, fontos jel, amely tükrözi a kormány azon szándékát, hogy megfeleljen a Stabilitási és Növekedési Paktumnak. 2016 tekintetében a kormány megerősíti az eurócsoport 2016. február 11-i találkozóján benyújtott előterjesztését, amelyben kötelezettséget vállalt arra, hogy a költségvetés végrehajtása során felmerülő esetleges eltérések kiigazítása érdekében szükség esetén költségvetési intézkedéseket fogad el. A kormány kötelezettséget vállal arra, hogy a stabilitási programban kiemelteknek megfelelően fenntartja a GDP 0,2 %-át kitevő előirányzatok befagyasztását. A 2016. július 18-i indokolással ellátott kérelemhez csatolt melléklet kiegészítő információkat tartalmaz az említett előirányzatok lehetséges felhasználási módját illetően, ami hitelesebbé teszi az arra irányuló kötelezettségvállalást, hogy ezeket az előirányzatokat nem költik el mindaddig, amíg a befagyasztás szükséges. Ezek az információk először is rámutatnak, hogy az előirányzatokat olyan közintézmények számára különítették el, amelyek finanszírozása a 2015. évihez képest már eleve nőtt, ezért ezek az intézmények adott esetben nem tartanak majd igényt további forrásokra. Másodszor, az említett előirányzatok elköltéséhez a közszolgáltatásokat nyújtó szerveknek a pénzügyminiszter kifejezett jóváhagyását igénylő kiadási engedéllyel kell rendelkezniük. Végezetül, ezek az előirányzatok a már betervezett előirányzatokat és a tartalékokat egészítik ki, amelyek szintén jóváhagyást igényelnek.

(12) A túlzott hiány tartós korrekciója, és különösen a 2017. évi költségvetés kiigazítása tekintetében a 2016. július 18-i indokolással ellátott kérelem főként a 2016. októberben benyújtandó költségvetésiterv-javaslatra hivatkozik, és vállalja az országspecifikus költségvetési ajánlás betartását, amely legalább a GDP 0,6 %-ának megfelelő strukturális kiigazítást ír elő. Ez javulást jelent a 2017. évi stabilitási programban meghatározott, a GDP csupán 0,35 %-ának megfelelő mértékű strukturális kiigazításhoz képest, de a konkrét kiigazítási intézkedéseket még meg kell határozni.

(13) Ami a szankcióknak a túlzott hiány 2016-ban való kiigazítására gyakorolt állítólagos káros hatását illeti, a bírságot az 1173/2011/EU rendelet 6. cikkének (1) bekezdése a GDP 0,2 %-ára korlátozza, amely összeg kellően alacsony ahhoz, hogy összeegyeztethető legyen a túlzott hiány kiigazításával. Továbbá, az esetleges bírság nem befolyásolná a strukturális egyenleg változását.

(14) A legfontosabb gazdaságpolitikai területeket érintő strukturális reformok és a bankrendszer stabilizálását célzó intézkedések folytatására irányuló kötelezettségvállalás üdvözlendő, annál is inkább, mivel ezek az intézkedések a Portugáliára vonatkozó releváns országspecifikus ajánlások részét is képezik. A 2016-ra és az azt követő időszakra tervezett, például az üzleti környezet javítására vagy a vállalkozások alultőkésítettségének kezelésére szolgáló egyéb strukturális reformok tekintetében az ismertetett intézkedések nem térnek el lényegesen a 2016. évi nemzeti reformprogramban szereplőktől. E reformok elvileg ugyan tartós eredményeket hozhatnak, végrehajtásukat azonban kockázatok övezik. Végül, a 2016. július 18-i indokolással ellátott kérelem melléklete kifejezetten hivatkozik annak szükségességére, hogy kidolgozzák a nemteljesítő hitelek csökkentésének programját.

(15) Ami a határozat megfelelőségét illeti a jelenlegi európai és nemzetközi környezetben, a Tanács teljes mértékben tudatában van annak, hogy a jelenlegi körülmények, és különösen az Egyesült Királyság uniós tagságával kapcsolatban tartott népszavazás eredménye, fokozott bizonytalanságot eredményeznek.

(16) Tekintettel Portugália 2016. július 18-i indokolással ellátott kérelmére és a fenti pontokra, különösen a gazdasági kiigazítási program keretében végrehajtott költségvetési kiigazításra, amelyhez a strukturális reformok átfogó csomagja társult, az arra vonatkozó kötelezettségvállalásokra, hogy Portugália i. szükség esetén költségvetési intézkedéseket fogad el a 2016. évi költségvetés végrehajtása során felmerülő esetleges eltérések kiigazítására, ii. a GDP 0,25 %-ának megfelelő további strukturális kiigazításokat hajt végre 2017-ben a GDP 0,35 %-ának megfelelő mértékű, a 2016. áprilisi stabilitási programban megállapított kiigazításon felül, valamint iii. strukturális reformokat hajt végre a fennálló kihívásokra tekintettel megállapított kulcsfontosságú területeken, ideértve a bankrendszer stabilizálását célzó intézkedéseket, a Portugália által előterjesztett indokok alapján a GDP 0,2 %-ának megfelelő összegű pénzbírság eltörlése indokoltnak minősül,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2013. június 21-i tanácsi ajánlás szerinti eredményes intézkedések végrehajtásának elmulasztása miatt Portugáliára kivetendő, a GDP 0,2 %-ának megfelelő pénzbírság törlésre kerül.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Portugál Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2016. augusztus 9-én.

a Tanács részéről
az elnök
M. LAJČÁK